AD SANCTAM VNIVERSALEM SYNODVM TRIDENTINAM

IN TRACTATVM DE ROMANA ECCLESIA

HIERONYMI MVTII IVSTINOPOLITANI PRAEFATIO.

EXPETIVIT Sathanas vt cribraret nos: & quum homines ſui ſimiles inueniſſet, per illos eccleſiam Dei oppugnare aggreſſus eſt. quam vt facilius poſſit euertere, illius rectorem artibus ſuis impetere eſt adortus; fallacijs ſcilicet, & mendacijs, quorū ille pater eſt, & quibus ipſe armis contra veritatem innititur. Hinc illæ blaſphemiæ, Romanum Pontificem cæteris Epiſcopis nō eſſe ſuperiorem: Non à Deo, ſed à Phoca poteſtatem habuiſſe: Nō eſſe illum caput, non Epiſcopum vniuerſalis eccleſiæ. Quæ vulgò ſparſa ita inualuerunt, vt in plenarium etiam concilium irrepſerint. Hæc itaque cùm ego non ſine ſtomacho circunferri audirem, diutius me continere non potui quin veritatis tela arriperem, meq; (quantulæ ſint vires meæ) eorum furori opponerem. Summatim igitur Decreta patrum, & conciliorum antiquorum excerpſi à Clemēte Pontifice primo vſque ad finem Chalcedonenſis concilij, vt quatuor ſanctiſsimas generaleis ſynodos comprehenderem. Quibus temporibus nemo ſanæ mentis neget veram catholicam fidem, veramq; fidelium doctrinam claruiſſe: noſq; ſecundum eorum dogmata vitam debere inſtituere, ac populos docere. Hoc autem fidei meæ in hac parte teſtimonium vobis ampliſsimis, ac Reuerendiſsimis patribus (qualecunque ſit) reuerenter offerre ſtatui, ac illius diuini ſpiritus iudicio ſubijcere, quem eccleſiæ ſuæ ſanctæ (quæ repręſentatur in vobis) pollicitus eſt Dominus, vt eo dictante per veſtram definitionem, aut recipiatur, aut eijciatur.

DE beati Petri & ſucceſſorum eius dignitate, & auctoritate Cap. I.
Romanã eccleſiam à Deo immediate authoritatẽ accepiſſe. C. II.
Sacerdotium eſſe à Romano Pontifice. C. III.
Epiſcoporum appellationes, & maiora iudicia ad Ro. Pontificem pertinere. C. IIII.
De minis, & Cenſuris Romanorum Pontificum. C. V.
Conciliorum teſtimonia de Romana Eccleſia. C. VI.
Pontificum Romanorum authoritatem eſſe ſupra concilia. C. VII.
Concilia à Romanis Pontificibus conuocanda. C. VIII.
Nullius iudicio in terris ſubiacere Romanum Pontificem. C. IX.
Non in Petro tantum fuiſſe, ſed & in ſucceſſoribus eius & in Romana ſede eſſe ſupremam eccleſiæ authoritatem. C. X.
Romanum Pontificem Epiſcopum eſſe vniuerſalis Eccleſiæ non diſtributiue modo, uerum etiam collectiue. C. XI.
Dictorum in præcedentibus approbatio. C. XII.

DE BEATI PETRI ET SVCCESSORVM dignitate, & authoritate C. I.

Clemens Papa in Epiſtola Prima.

SIMON Petrus vere fidei merito, & integræ prædicationis obtentu fundamentum eſſe Eccleſiæ definitus eſt.

Si definitus eſt diſputatione opus non eſt: & ſi fundamentum eſt eccleſiæ, nimirum totam ſuſtinet: & totam ſimul, & diuiſam, & collectam.

Petri verba ad Populum de ſucceſſore in eadem epiſtola.

ET vos cariſsimi fratres conſerui mei huic, qui præſidet vobis ad veritatem docendam, in omnibus obedite, ſcientes quod ſi quis hunc contriſtauerit, Chriſtum, qui ei docendi dedit cathedram, non recipit.

Attendant qui Pontifici non obediunt, ſed ei potius detrahunt, ſe chriſtum non accipere.

Petrus item de ſucceſſore, ibidem.

SI inimicus eſt alieni pro actibus ſuis, vos nolite expectare vt ipſe vobis dicat, Cum illo nolite amici eſſe: ſed prudenter obſeruare debetis, & voluntati eius abſq; commonitione obſecundare, & auertere vos ab eo, cui ipſum ſentitis aduerſum; ſed nec loqui iis, quibus ipſe non loquitur.

Videant quam recte Petro obediant ij, qui deſertores Romanæ eccleſiæ defendunt, ijſq; in dogmatibus ſe coniungunt.

Verum quoniam ueritatis oppugnatores hanc negant Epiſtolam eſſe Clementis, facile mentiri probantur. Anacleti, Alexandri primi, & Marcelli primi authoritate, qui ex hac Epiſtola, ſub Clementis nomine, adducunt teſtimonia; Anacletus bis in prima ſua decretali Epiſtola, & ſemel in tertia; Alexander in prima; & Marcellus in ſecunda.

Anacletus in tertia Epiſtola, quum Petri, & Pauli mentionem feciſſet, addit.

AMBO ſanctam Romanam eccleſiam conſeruauerunt; aliiſq; omnibus vrbibus in vniuerſo mundo præeſſe voluerunt.

Vniuerſo mundo dicit Anacletus. Sunt tamen noſtra etate qui id negent. Sed illis forte maior adbibenda eſt fides, quippe qui antiquorum decretorum, & apoſtolicorum ſtatutorum maiorem notitiam habeant quam ille qui à Petro presbiter fuit ordinatus, & Clementi in pontificatu ſucceſsit.

Alexander in prima Epiſtola.

NOBIS vobis loqui neceſsitas imperat dicente propheta, Vt tuba ex alta vocem tuam: Et cui omnium eccleſiarum commiſſa eſt cura, ſi diſsimulem, audiam domino dicente, Reieciſtis mandatum dei.

Scribit hanc Epiſtolam Alexander omnibus ortodoxis per diuerſas prouincias chriſto Domino famulantibus; Agnoſcitq; authoritatem ſuam omnes eccleſias gubernandi: Ideoq; illis decreta præſcribit, dicens ſibi omnium eccleſiarum curam eſſe commiſſam.

Verba hæc Alexandri ſunt etiam in Prima Siritij ad uniuerſos ortodoxos.

Sixtus primus in Secunda Epiſtola.

SI quis autem veſtrum pulſatus fuerit in aliqua aduerſitate, licenter hanc

ſanctam & Apoſtolicam appellet ſedem, & ad eam quaſi ad caput effugium habeat.

Scripta eſt omnibus Epiſcopis. Ergo ad eum omnes confugere debent, non ei inſidiari.

Pius in prima.

Vos Apoſtolica authoritate inſtituimus omnes eadem ſentire debere, quia & nos eadem ſeruamus, nec debetis à capite quoquomodo diſsidere.

Omnibus eccleſiis ſcribit: omnes igitur ſimul inſtituit, & omnibus imperat.

Marcellus in prima ad Antiochenſes.

Solicitudinem omnium eccleſiarum, iuxta Apoſtolum, circunferentes, diuinæ circa nos gratiæ memores eſſe debemus, qui nos per dignationis ſuæ miſericordiã, ob hoc ad faſtigium ſacerdotale prouexit, vt mandatis ſuis inhærentes in quadam eius ſacerdotum ſpecula conſtituti prohibeamus illicita, & ſequenda doceamus. Vnde directis per Bonifacium Diaconum noſtrum literis admonemus vt quę male pullulant abſcindantur, & male facta corrigantur: atque bona ſectentur: & patrum noſtrorum ſtatuta, & exempla imitentur. Rogamus ergo uos fratres, ut non aliud doceatis, neque ſentiatis q̃ quod à beato Petro Apoſtolo, & ab reliquis apoſtolis, & patribus accepiſtis: Ab illo enim primo inſtructi eſtis. Ideo non oportet uos proprium derelinquere patrem, & alios ſequi. Ipſe enim caput eſt totius eccleſiæ, cui ait Dominus Tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ædificabo eccleſiam meam, & reliqua. Eius enim ſedes primitus apud vos fuit; quæ poſtea iubente domino Romam translata eſt. Cui (adminiculante gratia diuina) hodierna præſidemus die. Nec ab eius diſpoſitione vos deuiare oportet, ad quam cuncta maiora eccleſiaſtica negocia (diuina diſponente gratia) iuſſa ſunt referri, vt ab ea regulariter diſponãtur, à qua ſumpſere principia. Si veſtra vero Antiochena, quæ olim prima erat, Romanæ ceſsit ſedi, nulla eſt, quæ non eius ſubiecta ſit ditioni; ad quam omnes quaſi ad caput, iuxta Apoſtolorum, eorumq; ſucceſſorum ſanctiones, Epiſcopi qui voluerint, vel quibus neceſſe fuerit ſuffugere, eamq; appellare debent: vt inde accipiant tuitionem, ac liberationem, vnde acceperunt informationem, ac conſecrationem.

Legitur in hoc textu in Romana eccleſia eſſe faſtigium ſacerdotale, ut inde quaſi de ſpecula prohibeantur illicitá, & facienda doceantur. Quod etiam Apoſtolicam ſedem omnes audire debent. Item Petrum caput eſſe totius eccleſiæ. Sedem iuſſu domini de Antiochia Romam translatam; non à Phoca cæteris præpoſitam. Ad eam diuina gratia maiora negocia iuſſa referri, tanquam ad caput: quumq; Antiochena eccleſia ceſſerit, aliàs omnes multo magis oportere ſubiectas eſſe. Hæc bene examinanda ſunt modernis Epiſcopis.

Euſebius in tertia.

Benedictvs Dominus Deus noſter, qui per miſericordiam ſuam Romanam eccleſiam beati Petri Apoſtolorum principis ſacerdotio ditauit, nobiſq; viam monſtrandam circa nos propter vniuerſalem curam, quam nobis propter priuilegium eiuſdem eccleſiæ charitas indulſit.

Ad omnes Epiſcopos campaniæ, & Thuſciæ ſcripta eſt hac epiſtola: & in ea uniuerſalem curam habere dicitur Pontifex Romanus.

Iulius in prima.

INTER beatiſsimos Apoſtolos in ſimilitudine honoris fuit quædam diſcretio poteſtatis; & quum omnium par eſſet electio, uni tamen datum eſt vt cæteris præemineret.

Repetuntur etiam hæc uerba à Leone Primo in Epiſtola LXII. Cap. XI.

Item quum Apoſtolorum & eorum ſucceſſorum mentionem feciſſet Iulius ſubiunxit.

Romanam Eccleſiam primatem omnium eccleſiarum eſſe voluerunt.

Liberius in prima.

OLIM & ab initio tantam percepimus à beato Petro apoſtolorum principe fiduciam, vt habeamus authoritatem pro vniuerſali Eccleſia ad rectam defendendam fidem quatenus nulli liceat ſtatum eccleſiæ commouere ad læſionem recte credentium abſque ſui periculo honoris.

Damaſus in quarta ad omnes Epiſcopos.

CVNCTA, quæ poſſunt aliquam recipere dubitationem, ad nos, quaſi ad caput, (vt ſemper fuit conſuetudo) deferre non deſinatis.

Nota Decretum: Nota Caput: & nota Continuam conſuetudinem.

Siritius ad Himerium Tarraconenſem.

PRO officij noſtri conſideratione non eſt nobis diſsimulare, non eſt tacere liberum, quibus maior cunctis chriſtianæ religionis zelus incumbit; portamus onera omnium, qui grauantur. Quinimmo hæc portat in nobis beatus Apoſtolus Petrus, qui nos in omnibus (vt confidimus) adminiſtrationis ſuæ protegit, & tuetur hæredes.

Si adminiſtrationis Petri ſunt hæredes Romani Pont. ſequitur ut ſint etiam authoritatis, & poteſtatis.

Innocentius in Epiſtola prima.

QVIS enim neſciat, aut non aduertat id, quod à Principe Apoſtolorum Petro Romanæ eccleſiæ traditum eſt, ac nunc vſque cuſtoditur, ab omnibus debere ſeruari: nec ſuper induci, aut introduci aliquid, quod aut authoritatem non habeat, aut aliunde accipere videatur exemplum? Præſertim quum ſit manifeſtum in omnem Italiam, Gallias, Hiſpanias, Aphricam, atque Siciliam, inſulaſq; interiacentes nullum inſtituiſſe eccleſias, niſi eos, quos venerabilis Apoſtolus Petrus, aut eius ſucceſſores conſtituerunt ſacerdotes. Aut legant ſi in ijs prouincijs alius Apoſtolus inuenitur, aut legitur docuiſſe.

Notent Epiſcopi omnes, & notent omnes exteræ nationes: & diſcant à quibus chriſtianam acceperint inſtitutionem. Et ab eiſdem diſcere non dedignentur.

Cæleſtinus in prima.

Reprehendit Galliæ Epiſcopos quòd presbiteri ſuper eos habeant copiam diſputandi.

Leo primus in XXX.

MEMOR ſum me ſub illius nomine eccleſiæ præſidere, cuius à Domino Ie

ſu Chriſto eſt glorificata confeſsio; & cuius fides omnes hæreſes deſtruit.

In LXXXII. Eiuſdem Leonis Epiſtola.

Apparet Theſſalonicenſes Epiſcopos per longinquas regiones uicem Romanæ ſedis impleuiſſe, ibique ſcriptum eſt.

Vices enim noſtras ita tuæ credidimus authoritati, vt in partem vocatus ſis ſolicitudinis, non in plenitudinem poteſtatis.

In LXXXVII. ſcribit Leo.

Hvivs muneris ſacramentum ita Dominus ad omnium Apoſtolorum officium pertinere voluit, vt in beatiſsimo Petro Apoſtolorum omniũ ſummo principaliter collocaret: vt ab ipſo, quaſi quodam capite, dona ſua velut in corpus omne diffunderet: vt exortem ſe miniſterij nouerit eſſe diuini qui auſus fuiſſet à Petri ſoliditate diſcedere.

Audiant qui iam diſceſſerunt: & qui de diſceſſu meditantur. ſequitur.

Hunc enim in conſortium diuinæ vnitatis aſſumptum.

In conſortium diuinæ unitatis aſſumptus eſt Petrus.

Hunc in conſortium diuinæ vnitatis aſſumptum. Id quod ipſe erat voluit nominari, dicendo, Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo eccleſiam meã, Vt æterni ędificatio templi mirabili munere gratię Dei in Petri ſoliditate conſiſteret, hanc eccleſiam ſua firmitate corroborans, Vt illam nec humana temeritas poſſet appetere, nec portæ contra illam inferi præualerent. Verum hanc petræ iſtius ſacratiſsimam firmitatem deo (vt diximus) ædificante conſtructam, nimis impia vult præſumptione violare quiſquis eius poteſtatem tentat infringere, fauẽdo cupiditatibus ſuis, & id quod acceperit non ſequendo, quum nulli ſe ſubditum legi, nullis inſtitutionis dominicæ crediſſe legibus contineri.

Quantum hæc noſtris temporibus conueniant ita eſt iam omnibus manifeſtum, ut de ijs ſuperfluum ſit uerba facere:

Sed Leonis plurimæ Epiſtolæ per omnia Apoſtolicam præſeferunt authoritatem; uerum non omnia nec illius, nec aliorum pontificum dicta retuli, nec in poſterum relaturus ſum, quæ ad hanc rem faciunt: quin potius modum ſeruabo, ne maior ſit labor, aut liber q̃ neceßitas poſtulat. Atque huic capiti finem imponam ſi duo addidero deſumpta ex præcedentibus Chalcedonenſe Concilium.

In Epiſtola Petri Rauennatis Epiſcopi, Ad Eutichem.

In omnibus autem hortamur te frater honorabilis vt iis, quæ à beatiſsimo Papa Romanæ ciuitatis ſcripta ſunt, obedienter attendas. Quoniam beatus Petrus, qui in propria ſede & viuit, & præſidet præſtat quærentibus fidei veritatem.

Dicit beatum Petrum uiuere, & præſidere, ut oſtendat eandem ſemper in Romanæ eccleſiæ ſucceſſoribus eſſe authoritatem.

In Epiſtola Flauiani Conſtantinopolitani Epiſcopi ad Leonem.

Cavsa enim eget ſolummodo veſtro ſolatio, atque defenſione, qua debetis conſenſu proprio ad tranquillitatem, & pacem cuncta perducere.

Conſt.

Conſtantinopolitanus Epiſcopus, qui iam in oriente ſibi celſiorem ſedem uſurpauerat, ſcribit de hæreſi in oriente orta, nec in oriente magis q̃ Conſtantinopoli: & ab Romano Pontifice ſolatium, ac defenſionem requirit. Cur non damnabat ipſe Eutichem? Cur non conuocabat ipſe concilium? Cur non Imperator, qui tunc in oriente ſedem fixerat? Cur non ipſi contra Dioſcurum, ſententiam pronuntiabant? Aut quid erat Orienti opus ſolatio, & defenſione Ro: Pont. ſi non apud illum ſupra uniuerſalem eccleſiam erat ius, authoritas, & poteſtas? Sed hinc uideant q̃ inique, q̃ impudenter, q̃ infideliter faciant ij, qui negant Romanum pontificem alijs Epiſcopis eſſe ſuperiorem.

ROMANAM ECCLESIAM A' DEO IMMEDIATE AVTHORITATEM ACCEPISSE. Cap. II.

Anacletus in Epiſtola prima.

MAIORES, & difficiliores quæſtiones ſemper ad ſedem referantur Apoſtolicam, ſupra quam Chriſtus vniuerſam conſtruxit eccleſiam.

In Tertia.

HAEC ſacroſancta Romana, & Apoſtolica eccleſia nō ab Apoſtolis, ſed ab ipſo Domino ſaluatore noſtro primatum obtinuit; & eminentiam poteſtatis ſuper omnes eccleſias, ac totum chriſtiani populi gregem aſſecuta eſt.

Item.

HAEC verò Apoſtolica ſedes cardo, & caput omnium eccleſiarum à Domino, & non ab alijs eſt conſtituta. Et ſicut cardine hoſtium regitur, ſic huius ſanctæ ſedis authoritate omnes eccleſię Domino diſponēte regūtur.

Alexander in prima.

HIS, & alijs fulti q̃ plurimis dominicis præceptis, vitantes hominum perditiones cum omnibus huius ſanctæ ſedis, quam dominus caput totius eccleſiæ conſtituit, membris, talia fieri prohibemus.

Pius in prima.

CHRISTVS hanc ſanctam ſedem Apoſtolicam omnium eccleſiarum caput eſſe voluit.

Sother in ſecunda.

DIVINIS præceptis, & apoſtolicis monitis informamur, vt pro omnium eccleſiarum ſtatu impigro vigilemus affectu; vt ſi quid vſq̃ reprehenſioni inuenitur obnoxium, celeri ſolicitudine ab ignorantiæ imperitia, & præſumptionis vſurpatione reuocemus.

Diuinis præceptis de omnium eccleſiarum cura dicit ſe informari.
Eadem ſententia eſt in ſecunda Zephirini.

Iulius in Epiſtola prima facta mentione de Apoſtolica ſede ſubnectit.

Ipsa nanque omnibus maior, & prælata eſt eccleſijs: quæ non ſolummodo canonum, & ſanctorum patrum Decretis, ſed Domini ſaluatoris noſtri voce ſingularem obtinuit Principatum.

In eadem.

Sicvt beatus Petrus Apoſtolus primus fuit omnium Apoſtolorum, ita & hæc eccleſia ipſius nomine conſecrata Domino inſtituente prima, & caput ſit cæterarum; & ad eam quaſi ad matrem, atque apicem omnes maiores cauſæ & iudicia epiſcoporum recurrant.

Felix ſecundus in prima.

Salva in omnibus Apoſtolicæ ſedis dignitate, quæ ei ab ipſo Domino eſt conceſſa, & à ſanctis patribus roborata.

Siritius in Prima.

Praefatam regulam omnes teneant ſacerdotes, qui nolunt ab apoſtolicæ petræ (ſuper quam Chriſtus vniuerſam conſtruxit eccleſiam) ſoliditate diuelli.

Meminerimus etiam in primo capite dictum à Clemente, uel potius à beato Petro per Clementem, Romanis Pontificibus docendi cathedram à chriſto datam; Et à Marcello, Iubente Domino Romam ſedem translatam; Ac diuina diſponente gratia ad eam deferri iuſſa eccleſiaſtica negocia: Et à Leone, Eam Domino ædificante conſtructam. Et ij quidem & omnes quos ſupra nominauimus, per multos annos ante Phocam fuere. Quomodo ergo Phocas eis hanc præeminentiam detulit? Aut quomodo non pudet impios homines tam impudenter mentiri?

SACERDOTIVM ESSE A' ROMANO PONTEFICE. Cap. III.

Anacletus in ſecunda Epiſtola.

In novo teſtamento poſt Chriſtum Dominum à Petro ſacerdotalis cepit ordo, quia ipſi primo pontificatus in eccleſia chriſti datus eſt.

Marcellus in prima de Romana eccleſia.

Episcopi qui voluerint, vel quibus neceſſe fuerit ſuffugere, eamq; appellare debent, vt inde accipiant tuitionem, vnde acceperunt informationem, ac conſecrationem.

Iulius in prima.

Qvam culpam nullo modo potuiſſetis incidere ſi vnde conſecrationem honoris accepiſtis, inde legem totius obſeruantiæ ſumeretis; Et beati Petri Apoſtoli ſedes, quæ vobis ſacerdotalis mater eſt, eſſet eccleſiaſticæ magiſtra rationis.

Hæc verba repetit etiam Leo In Epiſtola 4. Cap. I.

Siritius in quarta Ad Epiſcopos per Aphricam, Cap. primo.

Vt extra conſcientiam ſedis Apoſtolicæ, hoc eſt primatis, nemo audeat ordinare.

Innocentius in XX V. ad Concilium Carthaginenſe.

Scientes quid Apoſtolicæ ſedi (quum omnes hoc loco poſiti ipſum ſequi deſideremus Apoſtolum) debeatur, à quo ipſe Epiſcopatus, & tota authoritas huius nominis emerſit.

Idem in XXVI. ad Concilium Mileuitanum.

Qvoties fidei ratio uentillatur arbitror omnes fratres, & coepiſcopos noſtros, non niſi ad Petrum (.i. ſui nominis authorem) referre debere, ſicut nunc fecit veſtra dilectio.

Ex Epiſtolis præcedentibus Concilium Chalcedonenſe.

In Epiſtola Gallæ Placidiæ ad Pulcheriam Auguſtam.

Primvs Apoſtolorum beatus Petrus, claues, regni Cæleſtis ſuſcipiens, ſacerdotij primatum tenuit.

In Epiſt. Valentiniani, Placidiæ, & Eudoxiæ Auggg. ad Theodoſium.

Beatissimvs Romanæ ciuitatis Epiſcopus, cui principatum ſacerdotij ſuper omnes antiquitas contulit.

In Epiſt. Gallæ Aug. ad Theodoſiũ. de ſede Apoſtolica loquitur.

In qua primus ille, qui cæleſtes claues dignus fuit accipere, principatum epiſcopatus ordinauit.

Hæc etiam diligenter examinent qui Decreta, & Canones formant de ſacerdotio, & de Epiſcoporum authoritate, dignitate, & inſtitutione.

EPISCOPORVM APPELLATIONES, ET MAIORES cauſas ad Pontificem Romanum pertinere. Cap. IIII.

Anacletus in prima Epiſtola.

Vnaqvaeqve prouincia tam iuxta eccleſiæ q̃ iuxta ſeculi leges ſuos debet iuſtos, atque non iniquos habere iudices; & non externos, niſi Apoſtolicæ ſedis huius decreuerit authoritas; & ſi difficiliores ortæ fuerint quæſtiones, aut Epiſcoporum, vel maiorum iudicia, aut maiores cauſæ fuerint, ad ſedem Apoſtolicam, ſi appellatum fuerit referantur, quoniam Apoſtoli hoc ſtatuerunt iuſsione ſaluatoris, vt maiores, & difficiliores quæſtiones ſemper ad ſedem referantur Apoſtolicam, ſupra quam Chriſtus vniuerſam conſtruxit eccleſiam.

Audimus q̃ antiquum ſit hoc Romanæ eccleſiæ priuilegium de maioribus cauſis, quum teſtatum reliquerit Anacletus, qui à Petro presbiter fuit ordinatus, & Clementi in Petri cathedra ſucceßit, id ab Apoſtolis iuſſu Domini ſtatutum eſſe. Et tamen non uerentur impudentes aduerſarij paßim ſcribere poſteriores Romanos Epiſcopos hanc ſibi authoritatem

Digitized by Google

uſurpaſſe. Vigiuit ſemper hæc iudiciorum cõſuetudo in Romana ſede; de quibus etiam decreta habentur per Pontificum Romanorum ſucceßiones, ſicut in tertia eiuſdem Anacleti, in ſecunda Euariſti, in prima Alexandri, in ſecunda Sixti, in prima Victoris, in prima Zephyrini, in ſecunda Cornelij, in Vnica Caij, in Vnica itidem Melchiadis: & per tempora ſucceßiue, ueluti in aliorum Pontificum eſt inuenire Decretis; quæ omnia recenſere quemadmodum longum eſſet, ita non eſt neceſſarium.

Priuilegium hoc ſanctæ Romanæ eccleſiæ à Domino conceſſum in Concilio Nicæno ſanctißimo fuit poſtea roboratum. Verum ab hæreticis incenſa fuerunt de Concilio illa plura Capitula (Scimus enim ſeptuaginta canones in eo conditos fuiſſe, quum ne tertia quidem pars ſuperſit.) unde etiam in Concilio Aphricano quæſitum fuit de canone Nicæni Concilij ſuper appellationibus Epiſcoporum. Et inde moderni hæretici anſam arripuerunt, accuſandi Romanos Epiſcopos de mendacio, quum ipſi in hoc, ſicut in cæteris etiam ſint mendacißimi. Nam de hoc fidem faciunt patres, qui etiam illi Synodo interfuere. Sunt enim literæ Athanaſii, & concilij Alexandriæ congregati uniuerſorum Epiſcoporum Aegyptiorum, Thebaicorum, & Lybiorum ad Liberium Pontificem Romanum in quibus ſic legitur.

SCIMVS in Nicæna magna Synodo cccxviii. epiſcoporum ab omnibus concorditer eſſe roboratum non debere abſque Romani Pontificis ſententia concilia celebrari, nec Epiſcopos damnari; licet hæc, & alia q̃ plura neceſſaria ab hæreticis, qui nos continue infeſtant, & perdere nituntur, vt facilius nos capere poſsint, ſint Synodica capitula incenſa, nobiſq; ſublata.

Ecce igitur quam aperte mentiantur blacterones aduerſarij. Hinc legitur.

In prima Iulij Epiſtola ad orientales Epiſcopos.

IPSI vero primę ſedi eccleſiæ conuocandarum Synodorum iura, & iudicia Epiſcoporum, ſingulari priuilegio euangelicis, & Apoſtolicis, atque canonicis conceſſa ſunt inſtitutis.

In eadem.

QVONIAM & prius à tempore ſanctorum Apoſtolorum hæc huic ſanctæ ſedi conceſſa ſunt, & poſtea in Nicæna Synodo propter prauorum hominũ infeſtationes, & inſidiantium molimina fratrum, ſunt concorditer ab omnibus corroborata.

Notandum in literis Athanaſii, & Concilij, de quibus modo mentio facta eſt, ſcriptum eſſe ab omnibus concorditer eſſe roboratum: & in Epiſtola Iulij, Hæc in Nicæna ſynodo concorditer corroborata; ut intelligant omnes, Non à Nicæna Synodo priuilegia hæc fuiſſe primum conceſſa, ſed potius approbata: nam legimus etiam.

In Epiſtola prima Felicis ſecundi.

SALVA in omnibus Apoſtolicæ ſedis dignitate, quæ ei ab ipſo Domino eſt conceſſa, & poſtea à ſanctis patribus corroborata.

In Concilio Sardicenſi per quartum, quintum, & ſeptimum canonem appellatio Epiſcoporum ad Romanum Pontificem approbata eſt.

Hoc item priuilegium iudiciorum quemadmodum à Domino eccleſiæ Romanæ datum eſt, & à patribus eſt corroboratum, ita etiam eſt conſuetudine confirmatum; unde ita ſcribit.

Damaſus in Epiſtola quarta ad omnes Epiſcopos.

CVNCTA quæ poſſunt aliquam recipere dubitationem ad nos, quaſi ad caput (vt ſemper fuit conſuetudo) deferre non deſinatis.

Nec ſiletio prætereundũ eſt quod Stephanus Archiepiſcopus, concilij Mauritaniæ & uniuerſi Epiſcopi de tribus cõcilijs aphricanæ prouinciæ ad Damaſum in hãc ſentẽtiã ſcripſere.

QVVM veſtrę ſedi Epiſcoporum iudicia, & ſummorum finem eccleſiaſticorum negociorum in honorem beatiſsimi Petri patrum Decreta omnium cunctam reſeruauerint ſententiam.

Diligenter hæc uerba perpendantur cum ſequentibus.

PATRVM decreta omnium cunctam reſeruauerint ſententiam inquirendi reuerentia de Dei rebus, quas omni cura, & ſolicitudine obſeruare debemus. Maxime verò iuſte debent ab ipſo præſulum examinari vertice Apoſtolico, cuius vetuſta ſolicitudo eſt tam mala damnare q̃ releuare laudanda. Antiquis enim regulis ſancitum eſt, vt quicquid horum, vel in longinquo poſitis ageretur prouincijs, nõ prius tractandum, vel accipiendum ſit niſi ad notitiam almæ ſedis veſtræ fuiſſet deductum, vt eius authoritate iuxta quod fuiſſet pronuntiatum, firmaretur.

Huiùs ſententiæ uerba etiam prius ſcripſerant Epiſcopi Alexandriæ in Concilio cum Athanaſio congregati, ut externorum etiam ſcripta cum Romanorum Pontificum decretis appareant conuenire, dictante ſcilicet ſpiritu ſancto, & uirtutem ſuam inſpirante, & Pontificibus, & Concilijs.

DE MINIS, ET CENSVRIS APOSTOLIS. C. V.

Anicetus in ſua Epiſtola ad Gallos.

Tractat de Metropolitanis ſe inordinate gerentibus, & poſt admonitionem addit.

SI VERO incorrigibilis, inobediensq; apparuerit, ad Apoſtolicam hanc ſedem (cui omnia iudicia terminare præcepta ſunt) eius contumacia referatur; vt vindicta de eo fiat, cæteriq; timorem habeant.

Agnoſcant hinc Galliæ Epiſcopi Apoſtolicam authoritatem: uideantq; an ex ipſis aliqui à maiorum ſuorum tramite deerrauerint, atq; etiam an & illis timendum ſit.

Victor in ſecunda.

SI hoc agere cito neglexeritis, & viciſsim reconciliari non ſtudueritis ab Apoſtolicæ ſedis, & totius eccleſiæ communione vos pelli non dubitetis.

Ad uniuerſos Epiſcopos Aphricæ miſſa eſt hæc Epiſtola, in qua Romani Pontificis ſuprema authoritas oſtenditur.

Sixtus ſecundus in ſecunda.

FRATRES verò, quos timore terreno iniuſte damnaſtis, ſcitote à nobis iuſte eſſe reſtitutos; quibus ex ſancti Petri, & Apoſtolica authoritate omnia, quę eis ablata ſunt, integerrime reddi præcipimus, ſi non vultis

uos, & principes veſtri à collegio noſtro, & membris eccleſiæ ſeparari.

Ad Epiſcopos Hiſpaniæ eſt hæc Decretalis. Arrigant ergo aures illius nationis Epiſcopi: & ſe principesq; ſuos cenſuris Romanæ eccleſiæ nouerint eſſe ſubiectos, non minus ac fuerint eorum maiores.

Iulius in prima ad orientales Epiſcopos.

ET nos ſcitote hunc typum deinceps non eſſe paſſuros, vt ea, quæ ad hanc ſanctam ſpetialiter pertinent ſedem, ſicut iudicia epiſcoporum, & maiores eccleſiæ cauſas, vos patiamur nobis inconſultis inuadere abſque veſtri ſtatus periculo; Sed ſi quis ab hodierna die, & deinceps, Epiſcopum, præter huius ſanctæ ſedis ſententiam damnare, aut propria pellere ſede præſumpſerit, ſciat ſe irrecuperabiliter eſſe damnatum; & proprio carere perpetim honore.

Vide authoritatem Pontificiam, quæ non uni, aut alteri Epiſcopo, ſed pluribus, & longe poſitis orientalibus legem præſcribit, & damnationem ſtatuit.

Damaſus in Epiſtola tertia ad Stephanum Archiepiſcopum & tria concilia Aphricæ.

A TALIBVS Deinceps omnes ſe abſtineant ſacerdotes, qui noluerint ab Apoſtolicæ petræ, ſupra quā Chriſtus vniuerſalem conſtruxit eccleſiā, &c. cenſura, & ſacerdotali honore ſecludi.

In quarta.

OMNIA hæc Decretalia, & cunctorum deceſſorum noſtrorum conſtituta, quæ de eccleſiaſticis ordinibus, & canonum promulgata ſunt diſciplinis, ita vobis, & omnibus epiſcopis, ac cunctis generaliter ſacerdotibus cuſtodiri debere mādamus, vt ſiquis in illa commiſerit, veniam ſibi deinceps nouerit denegari.

Vniuerſale præceptum, & ab uniuerſali authoritate procedens.

In Sexta ad Epiſcopos Italiæ.

RELATVM eſt ad ſedem Apoſtolicam vos accuſationes fratrum per ſcripta ſuſcipere abſque legitimo accuſatore. quod deinceps in omni orbe terrarum fieri Apoſtolica authoritate prohibemus.

Ad hanc uocem omnes Epiſcopi contremiſcant, nec ſurdis auribus prætereant, ad omnem orbem terrarum pertinere ut pontificijs pareat præceptis.

Siritius in Epiſtola prima Cap. II.

HACTENVS erratum in hac parte ſufficiat. Nunc præfatam regulam omnes teneant ſacerdotes, qui nolūt ab Apoſtolicæ petræ (ſuper quam Chriſtus vniuerſalem conſtruxit eccleſiam) ſoliditate diuelli.

Innocentius in XXII. ad Epiſcopos Macedoniæ.

NOS autem omnes, qui per orientem, occidentemq; eccleſias regimus, nouerit veſtra dilectio hæc penitus non admittere: nec ad vltimum eccleſiaſtici ordinis locum aſſumere: Et ſi reperti fuerint ſubmouere.

Omnes per orientem, & occidentem eccleſias regit Epiſcopus Romanus.

Zoſimus in prima.

SCIET quiſquis hoc poſtpoſita patrum, & Apoſtolicæ ſedis authoritate neglexerit, nobis diſtrictius vindicandum. Vt loci ſui minime dubitet ſibi non conſtare rationem, ſi hoc putet, poſt tot prohibitiones, impune poſſe tentari.

Cæleſtinus in ſecunda ad Galliæ Epiſcopos.

DANIEL, qui accuſationes pontificali honore ſubterfugere ſe credit poſſe; & ad faſtigium tantum, accuſatores ſuos latendo, peruenit, à ſanctitatis noſtrę cętu interim ſe nouerit ſegregatum. Qui ſe noſtro iudicio debet obijcere, ſi conſcientiæ ſuæ nouit fiduciam obtinere.

Et ſi Romani Pontifices per orbem uniuerſalem authoritatem habent imperandi, deponendi, & excommunicandi, quis illorum iuriſdictioni poterit terminos præſcribere.

CONCILIORVM TESTIMONIA DE ROMANA Eccleſia Cap. VI.

In Præfatione Nicænæ Synodi.

SCIENDVM eſt ſanè ab omnibus catholicis quoniam ſancta eccleſia Romana nullis Synodicis Decretis prælata eſt; ſed Euangelica voce Domini, & ſaluatoris noſtri primatum obtinuit.

Conuenit hic textus cum eo, quem notauimus Anacleti in Capite ſecundo. Huic Concilio præfuere Apoſtolici legati; & à Pontefice petijt concilium decretorum ſuorum confirmationem.

Athanaſius, & Aegyptiorum Epiſcopi ad Marcum Papam.

OPTAMVS, vt à veſtrę ſedis authoritate, quæ eſt mater, & caput omniũ eccleſiarum, ea ad correctionem, & recreationem fidelium ortodoxorum percipere per præſentes legatos mereamur.

Audi caput: Audi matrem: Audi quòd pro fidelibus etiam longinquarum partium correctionem, & recreationem petunt. Vt quid hæc ſi non ſumma eſt Rom. Pont. authoritas?

Athanaſius & Aegyptiorum Epiſcopi vniuerſi Alexandriæ in Concilio congregati ad Liberium Papam.

HVIVS rei gratia vniuerſalis vobis à Chriſto Ieſu commiſſa eſt Eccleſia, ut pro omnibus laboretis, & cunctis opem ferre non negligatis

Athanaſius & vniuerſi Aegyptiarum Thebaidorum & Libiorum Epiſcopi in Synodo Alex. Congregati Ad Felicem ſecundum.

IDEO pater beatiſsime quia ſemper anteceſſores noſtri, & nos à veſtra apoſtolica ſancta ſede auxilium hauſimus, & noſtri vos curam habere agnouimus, præfatam apoſtolicam, & ſummam expetimus, iuxta canonum decreta, ſedem, vt inde auxilium capiamus, vnde prædeceſſores noſtri ordinationes, & dogmata, atque ſubleuationes cæperunt.

Item.

Deus ob id vos, prædeceſſoresq; ueſtros Apoſtolicos viros Præſules in ſummitatis arca conſtituit: omniumq; eccleſiarum iis curam habere præcepit, ut nobis ſuccurratis.

De Apoſtolica item ſede loquentes ita dicunt.

IPSA enim firmamentum à Deo fixum, & immobile percepit. Quoniam ipſam formam vniuerſorum titulorũ lucidiſsimam Dominus Ieſus Chriſtus veſtram Apoſtolicam conſtituit ſedem: Ipſa eſt enim ſacer vertex, in quo omnes vertuntur, ſuſtentantur releuantur.

Legant, & relegant hæc Epiſcopi noſtri moderni, & ijs etiam, quæ ſequuntur animum intendant.

ET ſicut in Chriſto Chriſtiani, & in Petro (ideſt Chriſto) Petrus, Petri renouantur eccleſiæ. Tu es enim (ſicut diuinum veraciter teſtatur eloquiũ) Petrus; & ſuper fundamentum tuum eccleſię columnæ, ideſt Epiſcopi, qui eccleſiã ſuſtinent, & proprijs humeris portare debent, tibi ſunt cõfirmatæ.

At ſi fundamentum hoc deſtruimus, quemadmodum multi (Epiſcopos eos dicam an Atichriſtos) facere nituntur, ubi ſubſiſtent columnæ? ſequuntur.

TIBIQVE claues regni cælorum commiſit, atq; ligare, & ſoluere poteſtatiue, quæ in terra, & quæ in cælis ſunt, promulgauit. Tu prophanarũ hæreſum, & imperitorum, atque omnium infeſtantium depoſitor, vt Princeps, & doctor, caputq; omniũ ortodoxæ doctrinæ, & immaculatæ fidei exiſtis.

Audiant Principem; Audiant Doctorem: Audiant caput omnium ortodoxæ doctrinæ, & immaculatæ fidei: & ad cor redeant qui iam diu inſaniunt.

Plura ſunt ibi in hanc ſententiam ſcripta, quæ conſulto breuitatis cauſa prætermitto. Id addiderim.

Veſtrum eſt enim nobis manum porrigere, quia vobis commiſsi ſumus.

Romano Pontifici ſanctiſsimi illi Epiſopi ſe profitentur eſſe commiſſos. Inter eosq; meminerimus fuiſſe ſanctiſsimũ Athanaſiũ, Athanaſiũ illũ catholicæ fidei acerrimum propugnatorẽ. Hæc igitur qui negant ſe ſe ab omni ſanctitate: & fidei ueritate fatentur eſſe alienos.

Stephanus Archiepiſcopus Concilij Mauritanię, & tria Concilia Aphricæ ad Damaſum Papam.

BEATISSIMO Domino, & Apoſtolico culmine ſublimato ſancto Patri Patrum Damaſo Papæ, & ſummo omnium Præſulum Pontifici.

Aures porrigant huic ſalutationi qui ſuperiorem habere nolunt Romanum Pontificem, quum ſit à pluribus concilijs appellatus Pater patrum, & ſummus omniũ Præſulũ Põtifex.

Epiſcopi per Aphricam acceptis à Seritio Decretalibus Leonis, literis in reſcripto inter cętera dicunt.

SED quid plura apud magiſtrum, atque doctorem?

Magiſtrum, atque doctorem appellant Romanum Pontificem Aegyptij, atque Aphri; noſtri autem negant.

In concilio Vaſenſi ſecundo Cap. IIII.

VT nomen Papæ vrbis Romæ in noſtris eccleſijs recitetur.

Cur non aliorum Epiſcoporum? aut alterius ciuitatis Epiſcopi? quoniam dignum & iuſtum eſt in omnibus eccleſiis illius nomen recitari, qui omnibus præeſt eccleſiis.

PONTIFICVM ROMANORVM AVTHORITATEM eſſe ſupra Concilia. Cap. VII.

Concilium Conſtantinopolitanum primum, quod fuit ſecundum generale, petijt à Damaſo ut ipſe oriētales damnaret Hæreticos; unde in eius Epiſtola ad Concilium ſic reſcriptum eſt.

CVR Igitur à me quęritis rurſus damnationem Timothei, qui & hic iudicio Apoſtolicæ ſedis, præſente quoq; Petro Alexandrinę ciuitatis Epiſcopo, cum Apollinari ſuo doctore damnatus eſt?

Colligitur ex ijs uerbis & Concilium ab eo petijſſe, & ipſum Pontificem, qui id ſui iuris eſſe intelligebat, antequàm peteretur, feciſſe.

Ex Toletano primo.

SI quis in errore Priſcilliani ſectam ſequitur, vel profitetur, vt aliud in ſalutari baptiſmo contra ſedem ſancti Petri faciat, Anathema ſit.

Quum Toletanum fuerit Concilium, quare dictum non eſt, contra ſedem Toletanam? quia leges ex traditionibus Romanæ Ecleſiæ præſcribendæ ſunt; Per quas traditiones, ubi eæ indicantur, omnes hæreticos confundi aſſerit Irenæus. L. 3. c. 3

Concilium Carthaginenſe ab Innocentio primo petijt definitionem quæſtionis de libero arbitrio: quemadmodum ex Epiſtola eius XXV. eam legentibus apparet.

Concilium Mileuitanum, in quo etiam fuit Doctiſsimus pariter ac ſanctiſsimus Auguſtinus, eundem Innocentium de eadem conſuluit quæſtione, ſicuti etiam monſtratur, per Epiſtolã eiuſdem Concilij ad Pontificem, ac per ipſius Pontificis reſcriptum, in quo ſuut hæc uerba.

Innocentius in epiſtola XXVI.

DILIGENTER ergo, & congrue Apoſtolici conſulitis honoris arcana; honoris inquam illius, quem (pręter illa, quæ ſunt extrinſecus) ſolicitudo manet omnium eccleſiarum, ſuper anxijs rebus quæ ſit tenenda ſententia. Antiquę ſcilicet regulæ formam ſequuti, quam toto ſemper ab orbe mecũ noſtis eſſe ſeruatam. Verum hęc miſſa facio; non enim credo veſtram hęc latere prudentiam, quia id etiam actione firmaſtis, ſcientes ꝙ per omnes prouincias de Apoſtolico fonte petentibns reſponſa ſemper emanant. Pręſertim quoties fidei ratio ventillatur arbitror omnes fratres, & coepiſcopos noſtros, non niſi ad Petrum, ideſt ſui nominis, & honoris authorem referre debere, ſicut nunc fecit veſtra dilectio; quod per totum mundum poſsit eccleſijs omnibus in commune prodeſſe. &c.

Gemino igitur bono charitas veſtra fungetur; nam & canonum potiemini gratia ſeruatorum, & beneficio veſtro totus orbis tutabitur.

In his uerbis dicitur inter cætera ex antiquis regulis ſeruatum ut in quæſtionibus dubijs Romana eccleſia conſolatur: quod etiam à Damaſo dictum fuerat in Epiſtola quarta ad omnes Epiſcopos in hæc uerba.

Cuncta, quæ poſſunt aliquam recipere dubitationem ad nos, quaſi ad caput (ut ſemper fuit conſuetudo deferre non deſinatis.

Semper hæc fuit Conſuetudo.

Nec tantum de litibus, & iudicijs hæc intelligenda ſunt, uerum de iis etiam in primis, quæ ad fidem ſpectant: Dicit enim Damaſus *Cuncta, quæ poſſunt aliquam recipere dubitationem:* Et Innocentius, *Præſertim quoties fidei ratio uentillatur.* Id etiam Patet ex Pontificum Reſcriptis de fide ad orientales, & occidentales Epiſcopos, quorum referta ſunt uolumina. Atque hic ſeruatum uidemus à Carthaginenſi Concilio, & à Mileuitano. Notauimus etiam in ſecundo generali Concilio, à Pontifice requiſitum ut orientales damnaret hæreticos. In Epheſino etiam tertio generali, Neſtorius ex ſentētia Rom. pontificis damnatus eſt, ſicuti uerba ipſius concilii teſtantur; ſic enim ab eo ad Neſtorium ſcriptum legimus.*

Si hoc religio tua facere diſtulerit iuxta dilationem literis præfinitam ſanctiſsimi, ac Reuerendiſsimi conſacerdotis noſtri Romanæ pręſulis eccleſię Cæleſtini ſcias te nullam ſortem habere nobiſcum; nec locum cum Dei ſacerdotibus, aut Epiſcopis obtinere.

Sed & uerba etiam ſententiæ ipſius concilii adnotemus.

Nicepho. L. 14. C. 34. Et quoniam impie eum & ſentire, & docere deprehendimus neceſsitate nobis à canonibus, & ſanctiſsimi patris collegæq; noſtri Ro. eccleſiæ epiſcopi epiſtola, impoſita, Diu multumq; lachrymantes ad hanc peruenimus ſententiam, & quę ſequuntur.

Ramani epiſcopi Epiſtola Neſtorium damnandi concilio impoſuit neceſsitatem. & quomodo ſi non ſuper illud erat eius authoritas?

In Chalcedonenſi etiam Concilio definitiò de duabus naturis in Chriſto facta eſt per Leonis Epiſtolam (ut eſt in Actione ſecunda) Ea etenim lecta clamauerunt Patres.

Hęc patrum fides: hęc Apoſtolorum fides; omnes ita credimus; Anathema qui ita non credit: Petrus per Leonem ita loquutus eſt.

Vnde & ſynodus ad Pulcheriam Auguſtam (ut eſt in tertia Actione) ita ſcripſit.

Chriſto intelligētiam propere dirigente, qui oſtendit in Leone mirabilem veritatem qui ſicut ſapiente Petro, ita & iſto utitur aſſertore.

Valentinianus etiam, & Martianus Impp. (ut eſt in eorum epiſtola in tertia actione) ita dicunt.

Venerabilis Synodus dum fidem diligenter inquirit, authoritate beatiſsimi Leonis Epiſcopi ęternę urbis Romę & religionis fundamenta conſtituit ſanctę ciuitati, & Flauiano palmam mortis tribuit glorioſæ.

Nec pretermittenda quæ Synodus ipſa ad Leonem ſcripſit in eadem actione.

Repletum eſt gaudio os noſtrum, & lingua noſtra exultatione. Hanc tanquam propriam nobis prophetiam gratia coaptauit, à quibus pietatis eſt reſtitutio confirmata. Quid enim fide ſublimus ad lætandum? Quid agnitione dominica feſtiuius ad coronas? quam nobis olim ſaluator ipſe tradidit ad ſalutem, inquiens, Euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris, & filij, & ſpiritus ſancti; docentes eos ſeruare omnia quęcunque mandaui vobis. Quam velut auro textam ſeriem ex veſte Chriſti,

& præcepto legiſlatoris venientem vſque ad nos ipſe ſeruaſti, vocis beati Petri omnibus conſtitutus interpres, eius fidei beatificationem ſuper omnes adducens.

Concilium fatetur Pontificem omnibus eſſe magiſtrum, & rerum fidei interpretem. Dicitur & in eadem Epiſtola, quòd Leo concilio ſicut membris caput præerat. quod ſuperioritatem Pontificis oſtendit etiam in collecta eccleſia, & non tantum diuiſim, ut quidam uolunt. Dicitur Vineæ cuſtodiam illi ab ſaluatore commiſſam eſſe. Inſuper in fine ſic legitur.

Rogamus igitur & tuis Decretis noſtrũ honora iudicium: & ſicut nos capiti in bonis adiecimus conſonantiam, ſic & ſummitas tua filijs (quod decet) adimpleat.

Concilium agnoſcit Pontificem caput, et patrẽ. & caput omnia membra regit: & pater filiis imperat collectis etiam; & filii patri obediunt niſi ſint rebelles, & contumaces. Non prætereundum ſilentio in hoc textu ubi nos ſcripſimus Capiti, communiter legi Cupidi, ſed corrupte; nam uera lectio, & germa nu s ſenſus eſſe Capiti.

Eam etiam de qua diximus, Leonis Epiſtolam, per orbem delatam Scimus à Catholicis cum ueneratione ſuſceptam.

Nam & Galliæ Epiſcopi ad Leonem ſcipſerunt eius fidei aſſertioni ſe ſubſcribentes: maximaq; cum reuerentia Leonem, ac Romanam Apoſtolicam ſedem commendantes. Atq; inter cætera hæc eorum ſunt uerba.

Quod nos ante oculos ſemper habentes, nõ deſinimus Deo, ac Domino noſtro gratias agere, & pariter ſupplicare gratulantes ꝙ tantæ ſanctitatis, tantæ fidei, tantæq; doctrinæ Apoſtolicæ ſedi, vnde religionis noſtræ, propitio Chriſto, fons, & origo manauit, Antiſtitem dederit.

Videant ergo qui nunc uiuunt Epiſcopi ne ab eius ſedis reuerentia diſcedant, unde eorũ manauit fons religionis. Nam hoc eſſet à capite membra diuelli.

Reſpondit huic Epiſtole Leo per quinquageſimam ſuam: ut qui uoluerit eam facilius inuenire ualeat.

Eidem etiam Leonis Epiſtole ſubſcripſit Euſebius Mediolanenſis cum pluribus aliis Epiſcopis Galliæ Ciſalpinæ. Vt pateat Romanæ ſedi ab omnibus præſtitam eſſe reuerentiam, atque obedientiam.

Sed & in prima actione Chalcedonenſis Concilii clamante concilio contra Theodoretum ut eiiceretur, dixerunt Iudices.

Theodoretus Reuerendus Epiſcopus propriũ recipiens locum à Sanctiſſimo Epiſcopo vrbis Romæ in locum accuſatoris ingreſſus eſt: vnde patiamini ea, quæ incepta ſunt, finiri.

Et quamuis denuo reclamaret Cõcilium, tamẽ Theodoretus Apoſtolica authoritate ſuffultus in Concilio locum tenuit. Denique in octaua actione acta cauſa Theodoreti, quum demonſtratum eſſet ipſum à Pontifice reſtitutum, ita ſcriptum eſt.

Omnes Reuerendiſsimi Epiſcopi clamauerunt Theodoretus dignus eſt ſede. Archiepiſcopo Leoni multos annos. Poſt Deum Leo iudicauit.

Quin & in eodem Chalcedonenſi Concilio, quum de cauſa Dioſcuri Epiſcopi Alexandriæ ageretur, per hæc uerba concilium Legatos eſt alloquutum.

Petimus veſtram ſanctitatem; qui habes, magis autem, qui habetis locum ſanctiſsimi Papæ Leonis, promulgare in eum, & regulis inſitam contra eum proferre ſententiam. Omnis enim & tota vniuerſalis Synodus concors efficitur veſtræ ſanctitatis ſententiæ.

Ecce quanta cum reuerentia Legatos Apoſtolicos ipſum ampliſsimum, ac celeberrimum concilium alloquebatur, ut eorum ſe profiteantur ſequuturos ſententiam; quid ipſe Pontifici, ſi affuißet, putamus fuiſſe facturos?

Et iuxta petitionem concilij factum eſt. Nam legati Dioſcurum Damnauerunt. In eaq; ſententia hæc ſunt uerba.

Vnde ſanctiſsimus, & ter beatiſsimus Archiepiſcopus magnæ, ac ſenioris Romæ Leo, per nos, & per præſentem ſanctam Synodum vna cum ter beatiſsimo, & omni laude digno beato Petro Apoſtolo, qui eſt petra, & crepido Catholicæ eccleſiæ, & ille, qui eſt rectæ fidei fundamentum, nudauit eum tam Epiſcopatus dignitate, q̃ etiam ab omni ſacerdotali alienauit miniſterio.

In his uerbis non ommittendum ſignificari Romanum Pontificem Concilio uti quaſi miniſtro, ſicuti & miniſtri ſunt eius legati: Dicitur enim Leonem una cum beato Petro damnare Dioſcurum per legatos, & per ſynodum. Vnde Pontificia ſuperioritas apertiſsime demonſtratur.

Quod legati Romane ſedis Concilijs generalibus præſideant probatione non indiget. Et quid Præſidere ſignificet non indiget interpretatione. & qua authoritate præſideant & modo dictum eſt, & dicetur adhuc Omitto quod primi nominentur. quòd ante omnes Patriarchas Decretis ſe ſubſcribant. Sed audiamus quid ipſi dicant, & quid de eis dicatur; Verba ſunt Paſchaſini legati in tertia actione ad Concilium, quum de Leone feciſſet mentionem.

Noſtrã paruitatẽ huic ſancto Concilio pro ſe præſidere præcepit. Ideoq; neceſſarium eſt hæc, quæ in medium proferuntur, per noſtram interlocutionem diſceptari. Propter hoc igitur porrectus libellus à religioſiſsimo fratre noſtro, & coepiſcopo Euſebio ſuſceptus à religioſiſsimo Archidiacono, & primocerio notariorum recitetur. Et ſuſcipiens Aetius Archidiaconus, & primocerius notariorum recitauit.

Per interlocutionem legatorum quæ in medium proferuntur ſunt diſceptanda, & non alijs interloquentibus. Nam & id neceſſarium dicit eſſe legatus, & a Concilio eſt opere approbatum. Dictum eſſe etiam in octaua actione.

Miſsi Apoſtolici ſemper in Synodis primi loqui ſoliti ſunt.

Verum hæc de illa ſanctiſsima ſynodo collegiſſe ſatis ſit ne in infinitum procedatur. Puto etiam nos complura eiusmodi inuenturos fuiſſe in antiquioribus tribus ſynodis generalibus, ſi ea integra haberemus. Patet tamen ex Nicæna Patres illos religioſiſsimos CCCXVIII. *ſtatutorum ſuorum, à Syluestro petiiſſe confirmationem.*

Sicuti etiam de Calcedonenſi conſtat; nec dubitandum quin idem ab aliis ſeruatum ſit.

Non enim pro generali Concilio habetur quod à Romana Apoſtolica ſede non eſſe roboratum; quemadmodum in ſequenti capite demonſtrabitur.

CONCILIA A' ROMANO PONTIFICE conuocanda. Cap. VIII.

Marcellus in prima Epiſtola de Apoſtolis loquitur, & de Romana ſede.

INSPIRANTE Domino conſtituerunt vt nulla Synodus fieret præter eiusdem ſedis authoritatem.

In Secunda ad Maximinum.

SYNODVM abſque huius ſedis authoritate Epiſcoporũ (quamq̃ quoſdam Epiſcopos poſitis congregare) non poteſtis regulariter facere.

Vnde igitur uaniloqui Schiſmatici iactant conuocandarum Synodorum authoritatem eſſe penes Imperatorem? Ex antiquiſſimis Apoſtolorum decretis ſtatutum fuerat, & de Conciliis ſicut, & de Epiſcoporum iudiciis; quæ poſtea per concilia renouata, & approbata ſunt. Non enim à conciliis Romanæ eccleſiæ conceſſa fuere illa priuilegia, ſed potius renouata (ut diximus) & approbata ad notificationem antiquarum legum Apoſtolicarum, & ad reſiſtentium confuſionem: ſicuti ex Iulii Papæ Epiſtolis unicuique patere poteſt.

Iulius in prima ad orientales Epiſcopos.

IPSI verò primę ſedi Eccleſiæ conuocandarum generalium Synodorum iura, & iudicia Epiſcoporum, ſingulari priuilegio Euangelicis, & Apoſtolicis, atque canonicis conceſſa ſunt inſtitutis.

Item.

PORRO dudum à ſanctis Apoſtolis ſucceſſoribusq; eorum in antiquis decretum fuerat ſtatutis (quæ hactenus ſancta, & Apoſtolica tenet Eccleſia) non oportere præter ſententiam Romani Pontificis concilia celebrare.

Idem in Epiſtola contra orientales Epiſcopos.

VELLEM enim vos magis ad iam dictam conuenire vocationem, vt corã vniuerſali Concilio redderetis rationem cur Synodum ad ſtatum eccleſiarum, & fratrum in Antiochia ſubuertendum, & Nicæni magni Concilij deſtructionem, feciſtis: aut cur nobis inconſultis Epiſcopos in eam conuocaſtis, ad quam nec Maximus Hieroſolymitanus venit, nec noſtra interfuit legatio, Canonibus quippe in Nicæna Synodo iubentibus non debere præter ſententiam Romani Pontificis vllo modo Concilia celebrari, nec Epiſcopos damnari.

Item.

MIROR vos tam audaces eſſe, & tam impudenter egiſſe, & terminos, ac iura beati Petri Apoſtolorũ Principis inuaſiſſe. Sui enim iuris erat vt abſq; huius ſanctæ ſedis authoritate, nullus deberet aut concilia celebrare, aut Epiſcopos ad Concilium conuocare, vel damnare.

Aduertant ergo qui de conuocandis conciliis abſque Pontificis Romani authoritate cogitant, ſe iura Patri inuadere, atque audaciæ, & impudentiæ notari. Additur in decreto eius XXIX.

Odio prædicti Athanaſij hanc regulam protuliſtis: quæ nullas habet vires, nec habere poterit; quoniam nec ab ortodoxis Epiſcopis hoc Concilium actum eſt: nec Romanæ Eccleſiæ legatio interfuit, canonibus præcipientibus ſine eius authoritate Concilia fieri non debere; Nec vllum ratum eſt, aut erit vnquam Concilium, quod non fultum fuerit eius authoritate.

In Epiſtola Concilij Conſtantinopolitani ad Damaſum.

Theod. L.5. Nicep. L.12. C.16

CONCVRRERAMVS Conſtantinopolim ad veſtræ reuerentiæ literas poſt Concilium Aquileienſe miſſas Theodoſio, pietate ſumma Imperatori.

Hinc intelligitur Imperatores Concilia conuocaſſe ex Romanorum Pontificum authoritate, ab eisq; requiſitos; quemadmodũ etiã patet ex literis Valẽtiniani, & Marciani Impp. ad Leonem Pont. de Chalcedonenſi Concilio, In quibus ita ſcriptum eſt.

Vt & tale propoſitum, ac deſiderium habeamus quatenus omni impio errore ſublato per celebrandam ſynodum te authore, maxima pax circa omnes Epiſcopos fidei Catholicæ fiat

In Epiſtola Pulcheriæ Auguſtæ, ad Leonem.

TVA reuerentia quocunque modo proſpexerit ſignificare dignetur, vt omnes etiam totius orientis Epiſcopi Thraciæ, atque Illyrici (ſicut etiam noſtro Domino piiſsimo Imperatori placuit) in vnam ciuitatem velociter ab orientalibus partibus valeant conuenire; & illic facto Concilio, & de Catholica confeſsione, & de his Epiſcopis, qui ante hac ſegregati ſunt (ſicut fides, & chriſtiana pietas exigit) te authore decernatur.

Exemplum capiant noſtræ ætatis mulieres à ſancta pulcheria Auguſta, qua Leonem authorem Conciliorum, & magiſtrum intelligebat, & uenerabatur.

In Chalcedonenſi Concilio quum de Epheſino ſecundo facta eſſet mentio, ſcriptum eſt.

CECROPIVS Reuerendiſsimus Epiſcopus Sebaſtopolitanus dixit, Illud Concilium dicere non debemus, quia nec Apoſtolica authoritate coactum eſt, neq; rite peractum. Reuer. Epiſcopi clamauerunt, Omnes ſic dicimus.

Non prætermittendum quòd Valentinianus Imperator, quum de celebrãdo Concilio fuiſſet requiſitus, reſponſum hoc Epiſcopis remiſit.

[H]iſt: trip. [L].7. c.12

Mihi quidem, quum vnus de populo ſim, fas non eſt talia perſcrutari. Verum ſacerdotes, quibus hæc cura eſt, apud ſe ipſos congregentur, vbi voluerint.

Vere chriſtiani Principis uox qui & ſuum agnoſcebat officium, nec uſurpare ſibi uolebat alienum.

Si Romanis & ſantiſsimis Pontificibus, ſi Imperatoribus, ſi Matronis Auguſtis, ſi denique Conciliis prouincialibus, ſi nationalibus, ſi generalibus fidem uolumus adhibere, nobis profitendum eſt conciliorum conuocandorum authoritatem à Romana apoſtolica ſede pendere; atque ab ea petendam, & accipiendam eſſe.

NVLLIVS IVDICIO IN TERRIS SVBIACERE Romanum Pontificem. Cap. IX.

In Antheri Papæ Epiſtola vnica.

FACTA enim ſubditorum iudicantur à nobis; noſtra verò iudicat Deus.

In Concilio Marcellini Papæ.

Synodus autem vniuerſa hoc dixit cunctorum iudicio. Tu.n. eris Iudex. Ex te enim damnaberis, & ex te iuſtificaberis, tamen in noſtra pręſentia. Illuc vero dum veneris ad iudicium tuum, ex te tunc damnaberis, & ex te iuſtificaberis.

Hi ſunt, qui introierunt Epiſcopi audientes non tamen iudicantes. Presbiteros, & Diaconos damnant, qui Marcellinum Papam dimiſerunt: ipſos verò damnauerunt, & iudicabant; nõ tamen iudicabant Pontificem: quia hoc ex vno ore erant corroborati, vt intra horum ſeptuaginta duo teſtimonia ipſe iudex, ipſe reus, ipſe ſemetipſum in præſentia eorum innocentem ſe ſeruaret, aut infidelem ſe damanaret.

Iam audi Pontifex & iudica cauſam tuam; quoniam ex ore tuo iuſtificaberis; & ex ore tuo condemnaberis.

Non enim noſtro ore iuſtificaberis, aut noſtro ore condemnaberis.

In ſinu autem trecẽtorum Epiſcoporũ caput cinere conuolutum habẽs Marcellinus Epiſcopus urbis Rome, voce clara clamans dicebat: Peccaui corã vobis; & non poſſum in ordine eſſe ſacerdotum, quoniam auarus corrupit me auro. Subſcripſerunt igitur in eius damnationem, & damnauerunt eum extra ciuitatem. Sacerdos nomine Helchiades Epiſcopus ſubſcripſit primus in eius damnationem, non tantum tempore, quod exigebat ordo, ſed etiam in exemplum futuri temporis. Quoniam & ipſe clara uoce dicebat, iuſte ore ſuo condemnatus eſt, & ore ſuo Anathema ſumpſit. Maranatha. Quoniam ipſe ore ſuo condemnatus eſt. Nemo enim vnquã iudicauit Pontificem, nec præſul ſacerdotem ſuum: quoniam prima ſedes non iudicatur à quoquã. Hoc autem facto Diocletianus, quum eſſet in bello Perſarum audiuit ꝙ trecenti Epiſcopi, & triginta presbiteri, & tres Diaconi in eandem condemnationem conueniſſent: quodque dum ſubſcriberent omnes ipſe omnium primus Marcellinus manu ſua propria concluſerat in ſuum Anathema, Anathemati ſubſcribens.

Ecce quanta cum reuerentia contra Idololatram Pontificem *antiqui illi boni patres proceſſerint, quum nemo contra eum auſus ſit ferre ſententiam, niſi ipſe ſe prius ore ſuo condemnaſſet, quare etiã illa uox reiteratur,* Ore *ſuo condemnatus eſt.*

In concilio Romano ſub Syluestro.

NEMO enim diiudicat primam ſedem: quoniam omnes ſedes à prima ſede

iuſtitiam deſiderāt temperari: Neq; ab Auguſto, neq; ab omni clero: neq; à Regibus, neq; à populo iudex iudicabitur. Et ſubſcripſerunt CCLXXXIIII. Epiſcopi XLV. presbiteri V. Diacones, & duo ſequentes. Et Auguſtus Conſtantinus, & mater eius Helena.

Si non ab omni clero poteſt Pontifex iudicari, Ergo neque à Concilio. At uerò noſtri Principes, noſtri Epiſcopi, & noſtra plebs de Pontifice iudicant.

In Concilio contra Syxtum Tertium.

NON licet aduerſus Pontificem dare ſententiam. Reſpondit Sixtus, & dixit, quanq̃ in meo arbitrio ſit iudicer, an non iudicer, tamen meo iudicio non abſcondatur veritas.

Romani Pontifices ſi errare comprehendantur, reuerenter admonendi ſunt; Ab eiſq; petendum ut ipſi ſe reforment, Non ut ſe ab aliis reformari patiantur.

NON IN PETRO TANTVM FVISSE, SED IN SVCceſſoribus eius, & in Romana ſede eſſe ſupremam eccleſiæ authoritatem. Cap. X.

Habemus in primo capite huius tractatus Clementis uerba, in quibus de ſucceſſore ſuo dicitur à Petro.

SI QVIS hunc contriſtauerit, Chriſtum, qui ei docendi dedit Cathedram, non recipit,

A Chriſto igitur & ſucceſſoribus authoritas data eſt.

Et Marcelli.

SOLICITVDINEM omnium eccleſiarum (iuxta Apoſtolum) circũferentes, diuinæ circa nos gratiæ memores eſſe debemus, qui nos per dignationis ſuæ miſericordiam, ob hoc ad faſtigium ſacerdotale prouexit, vt mandatis ſuis inhærentes, in quadam eius ſacerdotum ſpecula conſtituti prohibeamus illicita, & ſequenda doceamus.

Euſebius etiam dicit ſe habere uniuerſalem curam.

Liberius in Prima.

OLIM, & ab initio tantam percepimus à beato Petro Apoſtolorum Prinpe fiduciam, vt habeamus authoritatem pro vniuerſali eccleſia ad rectam defendendam fidem, quatenus nulli liceat ſtatum eccleſiæ commutare ad læſionem recte credentium abſq; ſui periculo honoris.

Damaſus.

CVNCTA, quæ poſſunt aliquam recipere dubitationem, ad nos quaſi ad caput (vt ſemper fuit conſuetudo) deferre non deſinatis.

Continuata conſuetudo Romani Pontificis oſtendit primatum.

Leo.

MEMOR ſum me ſub illius nomine eccleſię præſidere, cuius à Domino Ieſu Chriſto glorificata eſt confeſsio. &c.

Dicit

Dicit ſe Eccleſiæ præſidere nō Romanæ ſimpliciter, ſed Eccleſiæ, hoc eſt chriſtianæ ecleſiæ.

Item.

HANC petræ iſtius ſacratiſsimam firmitatem, Deo ędificante cōſtructam, nimis impia vult præſumptione violare quisquis eius poteſtatem tentat infringere.

Et eius poteſtatem tentat infringere, qui in Pontifiçe Romano negat eſſe Petrum.

Petrus Rauennàs Epiſcopus, de Leone.

PETRVS qui in propria ſede & viuit, & præſidet, præſtat quærentibus fidei veritatem.

In ſecundo autem Capitulo habemus dictum Sotheris.

DIVINIS præceptis, & Apoſtolicis monitis informamur vt pro omnium eccleſiarum ſtatu impigro vigilemus affectu.

Iulij.

SICVT beatus Petrus Apoſtolus primus fuit omnium Apoſtolorum, ita & hæc eccleſia ipſius nomine conſecrata, Deo inſtituente prima, & caput ſit cæterarum.

In Capite tertio ex reſcripto Innocentij ad Concilium Mileuitanum.

QVOTIES fidei ratio ventillatur arbitror omnes fratres, & coepiſcopos noſtros non niſi ad Petrum, ideſt ſui nominis authorem, referre debere, ſicut nunc fecit veſtra dilectio.

Seipſum Petrum appellat Innocentius, ad quem de fide quæſtionem retulerat illud Concilium, ut in ſe oſtendat uigere Petri authoritatem.

In quarto capite habetur ex Anacleto.

QVONIAM Apoſtoli hoc ſtatuerunt iuſsione ſaluatoris, vt maiores, & difficiliores quæſtiones ſemper ad ſedem deferantur Apoſtolicam, ſupra quam Chriſtus vniuerſam conſtruxit eccleſiam.

Sedi Apoſtolicæ Romanæ data eſſe authoritas, ut maneat Eccleſiæ firmitas, nō duratura ſi Petro tantū data fuiſſet. Et ſemper ad ſedem deferantur Apoſtolicā dicit Anacletus.

Ex Iulio.

IPSI verò primæ ſedi Eccleſię conuocandarum Synodorum iura, & iudicia Epiſcoporum ſingulari priuilegio euangelicis, & Apoſtolicis, atq; canonicis conceſſa ſunt inſtitutis.

Ex Felice ſecundo.

SALVA in omnibus apoſtolicæ ſedis dignitate, quæ ei ab ipſo Domino eſt conceſſa, & poſtea à ſanctis patribus corroborata.

Audi Iulium, & Felicem teſtimonia reddentes ſedi Romanæ datam authoritatem, non Petro tantum, Sed & quæ ſequūtur audiantur teſtimonia de ſede.

Ex Epiſtola Stephani Archiepiſcopi, & conciliorum ad Damaſum.

QVVM veſtræ ſedi Epiſcoporum iudicia, & ſummorum finem eccleſiaſticorum negotiorum, in honorem beatiſsimi Petri, patrum decreta omni-

um cunctam reſeruauerint ſententiam.

Item.

ANTIQVIS enim regulis ſancitum eſt, ut quicquid horum vel in loginquo poſitis ageretur prouincijs, non prius tractandum, vel accipiendum ſit, niſi ad notitiam alm ę ſedis veſtrę fuiſſet deductum.

In Sexto Capite.

Athanaſius, & Aegyptiorum Epiſcopi ad Marcum Papam.

OPTAMVS vt à veſtræ ſedis authoritate, quę eſt mater, & caput omnium eccleſiarum, ea ad correctionem, & recreationem fidelium ortodoxorum percipere per præſentes legatos mereamur.

Aegypti Pontifices ad Liberium Papam.

DEVS ob id vos, prędeceſſoresq; veſtros Apoſtolicos viros Præſules in ſummitatis arce conſtituit: omniumq; eccleſiarum iis curam habere præcepit, vt nobis ſuccurratis.

Item.

TIBIQVE claues regni cælorum commiſit, atque ligare, & ſoluere poteſtatiue, quæ in terra, & quæ in cælis ſunt, promulgauit. Tu prophanarum hæreſum, & imperitorum, atque omnium infeſtantium depoſitor, vt princeps, & doctor, caputq; omnium ortodoxæ doctrinæ, & immaculatæ fidei exiſtis.

Item.

VESTRVM eſt nobis manum porrigere, quia vobis commiſsi ſumus.

Verum quid in hac parte pluribus moramur. Quum oſtenderimus in eodem ſexto capite dictum in prefatione Nicænæ ſynodi Romanam Eccleſiam uoce domini primatum obtinere? Et in ſeptimo, Coſtantinopolitanum concilium à Damaſo damnationem hæreticorum orientaliũ petijßeꝰ Toletanum legem ex traditione Romanæ eccleſiæ ſtatuiſſe? Carthaginẽſe, & Mileuitanam de fidei quæſtionibus Pontificem Romanum conſuluiſſe? Epheſinum de Romani Pontificis ſententia Neſtorium Damnaſſe? Concilium item Calcedonenſe definitionem fidei à Leone accepiſſe? Dioſcurum Epiſcopatus dignitate, & omni ſacerdotali miniſterio priuaſſe? & cætera egiſſe, quæ in eodem capite continentur? Impij nimirum, & ab omni ueritate alieni ſunt qui ſe Romanorum Pontificum authoritati opponunt, & indigni quibus Aue dixerimus.

ROMANVM PONTIFICEM ESSE EPISCOPVM vniuerſalis Eccleſiæ, nec diſtributiue modo, verum etiam collectiue. Cap. XI.

OBſeruandum eſt in præcedentibus capitibus Romanum pontificem ſæpiſsime caput eccleſiæ uocari. quod ſi caput eſt, Ab ipſo (quemadmodum in primo capite à Leone ſcriptum retulimus) diuina dona in corpus omne diffunduntur; non in unum, aut alterum membrum tantum, ſed in corpus, inquam, etiam uniuerſum.

Doctor quoque, & magiſter appellatur; neque id eſt ſingulorum ſolummodo, uerum etiã vniuerſorum. Quod etiam manifeſte apparet ex antiquorum Pontificum decretis, ſcriptis ſcilicet ad ciuitates, ad prouincias, ad nationes, ad Concilia, ad omnes Epiſcopos, & ad uniuerſos chriſti fideles.

Mater etiã omnium eccleſiarum Romana ſedes appellatur. Et ſicuti mater non ſingulis modo filijs, uerum omnibus etiam in unum collectis iure imperat, ut iam diximus; ita ſancta mater Romana eccleſia & diuiſim, & coniunctim omnibus chriſti fidelibus præſidet; eosq́; ſua doctrina paſcit, ac gubernat.

Non incongrue igitur Romanus præſul Vniuerſalis eccleſiæ Epiſcopus appellatur. Sunt tamen qui id negent, ac mendaciſsime quidem. Nuper etiam in quadam Apologia (ſeu potius inuectina) Anglicana ſcriptum reperi, Nunquam quenquam Romanum Epiſcopum, ante Phocam, ſe paſſum eſſe uniuerſalis nomine ſalutari. Impudentiſsime dictum.

Per quadringentos enim, & amplius annos ante Phocam, & ſucceſsiue deinde hoc nomine appellati ſunt Romani Pontifices, ut ſtatim eluceſcet.

Sixtus primus in ſecuuda Epiſtola ſua.

SIXTVS vniuerſalis Apoſtolicæ eccleſiæ Epiſcopus.

Victor in prima.

VICTOR Romanæ, ac vniuerſalis eccleſiæ, Epiſcopus.

Et deinde Romanam ſedem uocat ſedem uniuerſalis Apoſtolicæ eccleſiæ.

Pontianus in ſecunda.

PONTIANVS ſanctæ, & vniuerſalis eccleſiæ Epiſcopus.

Sylueſtri reſcriptum ad Concilium Nicænum.

SYLVESTER Epiſcopus ſedis apoſtolicæ, & ſanctæ eccleſiæ catholicæ.

Et quid eſt Catholicæ, niſi uniuerſalis? ſed etiam alia teſtimonia uideamus.

Epiſcopi Aegypti ad Marcum Papam.

DOMINO ſancto, & Apoſtolici culminis venerando Marco ſanctæ Romanæ, & Apoſtolicæ ſedis, & vniuerſalis eccleſiæ Epiſcopo.

Marcus eis ita reſcripſit.

DOMINIS venerabilibus fratribus Athanaſio, & vniuerſis Aegyptiorum Epiſcopis, Marcus ſanctæ Romanæ, apoſtolicęq́; ſedis, & vniuerſalis eccleſiæ Epiſcopus.

Athanaſins, & Aegyptiorum Epiſcopi, in ſynodo apud Alexandriam congregati ad Liberium.

HVIVS rei gratia vniuerſalis vobis à Chriſto Ieſu commiſſa eſt eccleſia, vt pro omnibus laboretis.

Felix ſecundus in reſcripto ad Epiſcopos Aegypti.

REVERENDISSIMIS, atque dilectiſsimis fratribus &c. Felix almæ Romanę vrbis, & vniuerſalis eccleſiæ Epiſcopus.

In Concilio Chalcedonenſi in actione tertia libellus Theodori Diaconi.

SANCTISSIMO, & Deo amantiſsimo, & vniuerſali Archiepiſcopo, & Patriarchæ magnæ Romæ Leoni.

SANCTISSIMO, & beatiſsimo Vniuerſali Archiepiſcopo, & Patriarchæ magnæ Romę Leoni.

Libellus Athanaſij Præsbyteri.

SANCTISSIMO, & beatiſsimo vniuerſali Patriarchæ magnæ Romæ.

Libellus Sophronij chriſtiani.

SANCTISS. & beatiſs. vniuerſali Archiepiſcopo, & patriarchæ magnę vrbis Romæ.

Legati etiam Leonis in eo concilio, in quarta actione illum appellant Apoſtolicum uirum uniuerſalis eccleſiæ Papam. In octaua dicitur, Sanctiſsimus ac beatiſsimus uniuerſalis eccleſiæ Epiſcopus urbis Romæ Leo.

In Epiſtola legatorum de damnatione Dioſcuri.

SANCTISSIMVS, ac beatiſsimus Papa caput vniuerſalis eccleſiæ Leo.

Hæc in medium adduxiſſe libuit, ut appareat quàm aperte, quàm impie mentiantur Anglicanæ illius Apologiæ authores, qui ſe Theologos nominant. Nam patres ij, quos modo nominaui, fuere ante concilium Chalcedonenſe, uel cum ipſo Concilio. Chalcedonenſe autem Concilium fuit per annos centum quinquaginta Ante Phocam. Hinc igitur poteſt quilibet de Apologia illa quales ſint homines illi iudicare, quum mendaciis ſit refertiſsima. Et crimine ab uno Diſce omnes.

Non deſunt qui dicant, Vbi legitur Vniuerſalis Eccleſiæ Epiſcopus, Vniuerſalis non eſſe ſecundi, ſed primi caſus. Vt ſit Epiſcopus uniuerſalis, Non Eccleſiæ uniuerſalis. O bellos homines, & acutos interpretes. Iis primum ita reſponſum uelim, Me non magnifiecere An ſit dictio illa uniuerſalis recti, uel obliqui caſus, Idem enim mihi ſignificat. Nec id modo, uerum ſi dicatur Romanus Antiſtes Epiſcopus Eccleſiæ, ſimpliciter, abſque additione loci, uel ciuitatis, uel prouinciæ, illum intelligam uniuerſalis eccleſiæ Epiſcopum, quum Eccleſiæ nomine chriſtianorum uniuerſitas comprehendatur: quumq; una ſit eccleſia, Vnusq; eccleſiæ Epiſcopus, cæteriq; in partem laboris, ac ſolicitudinis uocati.

Sed dicant mihi quæſo Grammatici iſti Theologi ubi à nobis recitatum eſt.

Victor Romanæ, ac vniuerſalis eccleſiæ Epiſcopus.
Pontianus ſanctę, & uniuerſalis eccleſię Epiſcopus.
Syluester Epiſcopus ſedis Apoſtolicæ, & ſanctæ eccleſiæ Catholicæ.
Marco ſanctæ Romanę, & Apoſtolice ſedis, & vniuerſalis eccleſię Epiſcopo.
Marcus ſanctæ Romanę, Apoſtolicęq; ſedis, & vniuerſalis eccleſiæ Epus.
Felix almæ Romanæ vrbis, & vniuerſalis eccleſiæ Epiſcopus.

Dicant inquam his omnibus in locis. Vniuerſalis cuius caſus? Sed & reſpondeant etiam ubi dictum eſt. Ab Epiſcopis Aegyptiis.

Vniuerſalis vobis à chriſto Ieſu commiſſa eſt Eccleſia.

Cui ſubſtantiuo adhæreat adiectiua uox uniuerſalis? Addo ubi ſcriptum eſt.

SANCTISSIMVS, ac Beatiſsimus Papa caput vniuerſalis eccleſiæ Leo.

Caput cuius generis? Et cuius generis eſt uniuerſalis? Ah pudeat graues uiros ita cauillari. Pudeat chriſtianos tam iniqua mente in Patrem patrum, & Præſulum Antiſtitem uerba iactare.

Nec magis probarim illorum doctrinam, qui dicunt eccleſiam uniuerſalem duplici modo capi, diſtributiue, & collectiue. Pontificemq; Romanum rectorem eſſe eccleſiæ uniuerſalis primo modo, non autem ſecundo, ideſt ſingulis ſeparatim eccleſiis præeſſe, non autem eccleſiæ uniuerſæ. Hanc definitionem uelim ex antiquis ſanctorum patrum regulis mihi demonſtrari, non ex recentiorum hominum ſophiſmatibus. Ego enim ex antiquorum ſanctiſſimis Decretis aſſero Romanum Pontificem, & ſingulis eccleſiis, & prouinciarum eccleſiis, & nationum eccleſiis, & totius orbis eccleſiis præſidere; earumq; eſſe rectorem, ac gubernatorem. Id conſtat ex Decretalibus Pontificum Epiſtolis Clementis, Anacleti, Euariſti, Alexandri, Sixti primi, ſecundi, & tertii, Theleſphori, Igini, Pii, Aniceti, Sotheris, Eleutherii, Victoris, Zephyrini, Caliſti, Vrbani, Pontiani, Antheri, Fabiani, Cornelii, Lucii, Stephani, Dioniſii, Felicis primi, & ſecundi, Eutichiani, Caii, Marcellini, Marcelli, Euſebii, Melchiadis, Sylueſtri, Marci, Iulii, Liberii, Damaſi, Siritii, Anaſtaſii, Innocentii, Zoſimi, Bonifacii, Cæleſtini, & Leonis; ut eorum taceam ſucceſſores. Ex eorum decretalibus inquam literis id conſtat, ſcriptis ſcilicet ad unum, uel plures Epiſcopos, & ad clericos, aut laicos, Ad Hieroſolymitanũ Epiſcopum, Ad Antiochenum, Ad Alexandrinum, Ad Conſtantinopolitanũ, ad Atheniẽſes, Ad Macedones: Ad Epiſcopos Campaniæ, Italiæ, Siciliæ, Ad Gallos, Ad Hiſpanos, Ad Gallos ſimul & Hiſpanos, Ad Epiſcopos Bethicæ prouinciæ, Ad Bethicæ, & Toletanæ ſimul. Ad Germanos, & Burgundos; Ad Aphros; Ad Aegyptios, Ad oriẽtales, Ad oẽs per orbem epiſcopos, Ad Cõcilia, Ad Cæſares, & ad omnes ſimul chriſti fideles; quibus, in omnibus Romani Pontifices eos docent, monent, inſtruunt, arguunt, minantur & caſtigant. Et quid hoc eſt niſi uniuerſam eccleſiam regere? At collectæ inquiunt non eſt rector. Id perinde eſt ac ſi quis dicat Regem francorum Galliam uniuerſam regere, ex eaq; exercitum cogere poſſe, coacto autem non poſſe imperare. Oſtendimus ad Ro. Pontificem Conciliorum conuocationem pertinere. Et quid aliud eſt concilium quàm exercitus fideliũ ad ueritatis defenſionem, & eccleſiæ tuitionem congregatus, cuius Imperator eſt Ro. Pont? Iam ſupra demonſtratum eſt concilia ad Romanos Pontifices quæſtiones de fide retuliſſe, eorum definitiones recepiſſe: nec Concilia tantum prouincialia uerum etiam generalia. Petijt Concilium Conſtantinopolitanum à Damaſo Timothei damnationem: Damnatus eſt Neſtorius à Concilio Epheſino iuxta præſcriptionem Cæleſtini. Damnatus Dioſcurus per legatos, & per Concilium Chalcedonenſe, quaſi per miniſtros. Accepit idem Concilium à Leone fidei definitionem. Et cur præſident Legati conciliis generalibus? Et cur concilia confirmationem à Pontefice requirunt? Et qua authoritate approbauit Leo de Chalcedonenſi concilio canones XXVII. uigeſimum autem octauum reiecit?

Vnum addam. Vidimus ex Decretis Pontificum, & aliorum teſtimoniis Romanos Epiſcopos uniuerſam eccleſiam regere. Concilia generalia ſunt infra uniuerſam eccleſiam, illam enim repræſentant. & maior eſt quæ repræſentatur quàm quæ repræſentant, qui ergo maiorem regit ſupra minorem dici non debet non habere poteſtatem.

DICTORVM IN PRAECEDENTIBVS approbatio. Cap. XII.

HAEC *ſunt quæ de ſanctorum patrum antiquorum ſcriptis, deq́; ſacroſanctis conciliis excerpſimus. Plura etiam ommiſimus breuitati conſulentes. Verum, & hæc non ita pauca ſunt, ut ad ueritatis teſtimonium non ſufficiãt. Doctrinam naſcentis (ut ita dicam) atq́; adultæ eccleſiæ recitauimus: Et in ea Pontificum, & ſynodorum Decreta, & conſuetudines trecentorum & ſexaginta annorum demonſtrauimus: In iisq́;* XXXXIIII. *Pontificum reſponſa attigimus: quorum etiam maior pars ſcripta ſua per tormenta, & ſanguinem approbarunt, & roborarunt. Adde patres in Conciliis generalibus mille fermè, ac trecentos, præter Mileuitanum Concilium, Carthaginenſe, ac Vaſenſe, aliaq́; Aphricæ, & Aegypti, quæ ſupra nominauimus: Non paucos item Epiſcopos diuerſarum regionum, Cæſaresq́;, & Auguſtas, quæ Pontificum Romanorum dogmata cum reuerentia receperunt. Hæc igitur ſana; hæc uera; hæc catholica doctrina à ſanctiſſimis, doctiſſimis, ac Reuerendiſſimis patribus promulgata; quam noſtrates omnes ſcholæ, collegia, ac uniuerſitates, Canoniſtæ omnes, omnes ſcholaſtici, omnes cuiuſcunque ſectæ Theologi Chriſti nomen profitentes, recipere debent, approbare, & uenerari. Quod ſi forte quis contra ſentiat, eum ego de tot patrum, & Conciliorum ſententia arbitror contra eccleſiæ ueritatem ſentire, niſi ſacroſanctum generale Concilium Tridenti congregatum, aut etiam Romana ſancta apoſtolica ſedes, quæ illius caput eſt, aliter cenſuerit.*

Errores notabiliores impreſsionis.

In primo capite.	Si inimicus eſt alieni.	alicui.
In quarto	Vigiuit	viguit.
	Ad Liberium Pont. Ro.	ad Felicem ſecundum.
In ſexto	In ſummitatis arca	arce.
In ſeptimo	Quid ipſe Pontifici.	ipſi.
	Non eſſe roboratum.	non eſt.
In Octauo.	Iura Patri.	Petri.
	Auguſta qua.	quæ.